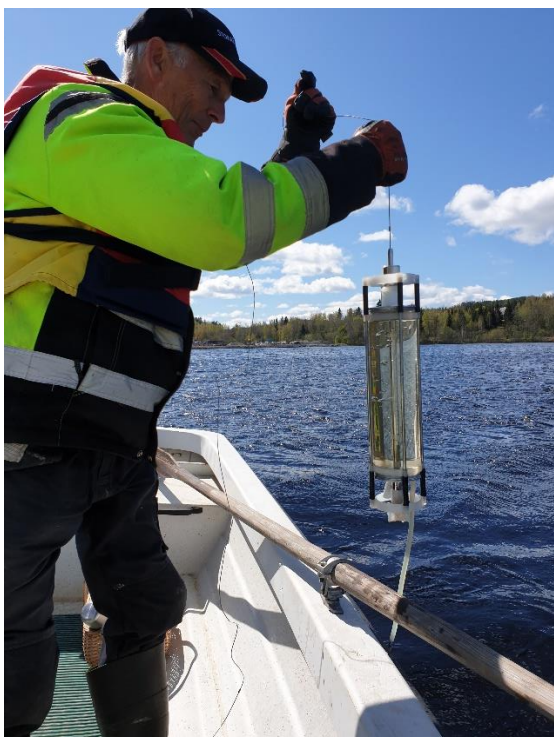

Verksamhetsrapport Klarälvens vattenråd 2020

Klarälvens vattenråd har under året arbetat med praktiska åtgärder i främst fyra projekt:

Projekt 2 Värmullen. Provtagning 12 tillfällen

Projekt 3: Klamma älv: Romutsättning

Projekt 4 Blysjön: Samråd med markägare om tillskapande av våtmark (foto fr 2019)

Projekt 5 Fämtansystemet – Inventering (foto damm vid Gresjön) och elfiske

Viktiga händelser

Vattenrådets arbete har bedrivits efter den mål- och verksamhetsplan med tillhörande budget som stämman antagit. Vi har, tillsammans med andra aktörer, under året framför allt arbetat i fyra delavrinningsområden: Värmullen, Upplunden/Klamma älv, Blysjön/Tångån samt Fämtan

Tre styrelsemöten har hållits under året. Stämman hölls tyvärr digitalt med en väldigt dålig uppslutning.

Ett studiebesök har skett: I september besökte vi Skärgårdsmuseet i Hammarö, i samband med det enda styrelsemöte där vi träffats. (Utomhus).

Klarälvens Vattenråd har 91 medlemmar och 5 observatörer. Kommunerna längs älven, Hammarö, Karlstad, Forshaga, Munkfors, Hagfors, Torsby är representerade i styrelsen. Kommunerna Kil, Filipstad och Sunne har vatten i vårt avrinningsområde och är medlemmar, men har avstått från representation i styrelsen. Värmlands länsstyrelse, Värmlands läns kalkningsförbund och nu även Skogsstyrelsen har en aktiv observatör i styrelsen. Alla fiskevårds(områdes)föreningar (49 st.) som har vatten i avrinningsområdet är medlemmar, varav sex är representerade i styrelsen (en styrelsemedlem kan representera flera). Alla företag som ingår i Klarälvens recipientkontroll är även med i vattenrådet. Markägarekonstellationer som Stora Enso, LRF, Fiskevattenägarna och Mellanskog – de två sista är representerade i styrelsen - samt flera konsultföretag med vattenarbete är medlemmar. Två företag med kraftverk i systemet är medlemmar: Fortum Sverige (representerad i styrelsen) och Bergfors kraft. Slutligen är flera bygdeföreningar och 8 enskilda personer med i vår förening.

Avstämning av måluppfyllelse enl. programförklaringen

Stämman 2020 beslutade om 5 övergripande inriktningar på vårt arbete.

Mål 1: Klarälvens vattenråd ska ta aktiv del i små och stora projekt som utvecklar de unika laxarterna i Klarälven. Detta gynnar även fisketurism och annan besöksnäring kopplat till vatten i vårt vattenområde, vilket är en viktig grund för hållbar tillväxt i våra kommuner.

Uppfyllelse: Vi följt arbetet med Två länder – en älv, men tyvärr på avstånd. Vi har under året fått information via nätutskick om beslut om förlängning samt om de biotopåtgärder som planeras i huvudfåran.

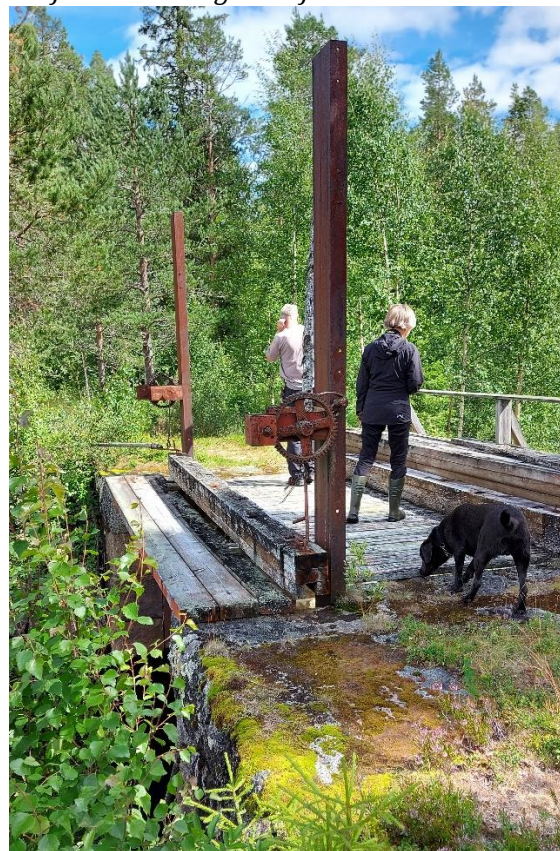
Mål 2: Vattenrådet ska i första hand arbeta efter den prioritering av åtgärder som beslutades av stämman 2016 att gälla fram till 2021. Projekten har i huvudsak inriktning på att ta fram och genomföra lokala åtgärdsplaner. Klarälvens vattenråd ska aktivt driva minst två sådana projekt varje år.

Uppfyllelse: Vi har under året arbetat med framtagandet av åtgärdsplan i Projekt 8, Fämtans avr, beräknas vara klart 2021. Vi har arbetat med genomförande av tidigare åtgärdsplaner: Projekt 2 Värmullen ny etapp pågår tom 2021, Projekt 3 Upplundens AVR, fas 2 nästan klart (återetablering öring), Projekt 4 Genomförande av åtgärdsplan Blysjöns AVR pågår tom 2021 Tre nya projekt planerades Projekt 5 Musån biotopvård och åtgärda trummor LOVA-bidrag beviljat för 2021-2022, Projekt 11 Likan – framtagande av lokal åtgärdsplan, LOVA-bidrag beviljat under 2021 samt projekt 10 Tjärn, lokal åtgärdsplan, kompletteringar pågår.

Proj 5 Inventering Musån inför biotopvård

Proj 8 Inventering Rattsjödammen

Mål 3: Vattenrådet ska **bistå länsstyrelsen och kommunerna** i deras arbete med god förvaltning genom att skapa samverkansarenor bestående av länsstyrelsen, kommuner, företag, fiskevårdsföreningar och enskilda. *Uppfyllelse: Dialogprojektet Svartälven drivs av vattenrådet men förutsätter att statens synpunkter inhämtas, vilket vi inte fått under 2020.*

Vattenrådet ska **bidra med kunskap i kommunernas vattenplanering** om vår kompetens efterfrågas. Aktuellt 2020 är arbete med Karlstads kommuns vattenplanering och Hagfors kommuns uppdatering av naturvårdsplanen. Hammarö planerar en naturvårds- och vattenplan och studerar just nu möjligheten till en våtmark vid älvdeltat. Övriga kommuner har inga planer i närtid. *Uppfyllelse: Vi har inte arbetat tillsammans med kommunerna i detta, utöver att vi ställt oss positiva till Karlstads kommuns arbete med Klarälvsdeltat.*

Vattenrådet vill vara delaktig i framtagandet av **skötselplaner** mm för vattenrelaterade naturreservat under bildande av kommunerna/länsstyrelsen. *Uppfyllelse: Inget arbete.*

Inför omprövning av vattenkraften i vårt område kommer vi att under perioden 2020–2021 ha dialog hur vattenrådets bidrag i detta arbete ska ske. Utifrån detta kommer vi att ge förslag på en långsiktplan för vår prioritering av kommande projekt. *Uppfyllelse: Inget arbete har satts i gång ännu.*

Mål 4: Styrelsen ska finna arbetsformer som **långsiktigt utvecklar verksamheten**. Det kan vara att koordinera arbetet över kommungränser, samverka med de lokala fiskevårdsområdesföreningarna och andra lokala aktörer och kommuner för att hjälpa dem driva prioriterade projekt. *Under 2020 har vi, utan att lyckats, försökt få till en diskussion om framtida samverkan med Klarälvens vattenvårdsförbund. Vi har nu mycket god samverkan mellan vattenhandläggarna i fem kommuner. Torsby, Hagfors, Munkfors, Forshaga och Karlstad. Hammarö kommun har under hösten 2020 utsett en ny vattenhandläggare för Klarälven. Både Torsby och Forshaga kommun har delfinansierat projekt (Fämtan resp. Blysjön) med projektledning. Vi har representanter för flera FVO i styrelsen. Länsstyrelsen är sammankallande.*

Mål 5: Målsättningen är att föreningens ekonomi ska kunna grundas på över åren förutsägbara intäkter. Vattenrådet ska därför aktivt arbeta för att uppmana staten att ge långsiktiga statliga bidrag till vattenråden. För att ett långsiktigt arbete ska kunna önskar vi att en gemensam tjänst inrättas. Tjänsten ska vara en resurs till vattenrådet och arbeta med projekt inom hela avrinningsområdet. Tjänsten ska finansieras av vattenrådet och de ingående kommunerna. Vårt mål är att få en gemensam resurs för vattenvård inom Klarälvens avr. Styrelsen har uppdraget att bereda möjligheten att på sikt få till finansiering genom kommunala medlemsavgifter *Uppfyllelse: Vi har under året arbetat med frågan och lägger fram förslag på kommunala medlemsavgifter som en start på stämman 2021.*

Mål 6: Styrelsen ska arbeta för att **vattenrådets arbete i hela Värmland utvecklas tillsammans**. Styrelsen har representanter i den samverkan som nu börjat ske genom länsstyrelsens försorg. *Uppfyllelse: Samordnarna i Värmlands vattenråd har nu regelbundna möten för att dryfta gemensamma problem, vilket är mycket bra*

Arbetsuppgifter under perioden 2016–2021 kopplade till Mål 2

1. Informationsansvar för de projekt där vi inte är huvudman, men är aktivt drivande. *Det har hittills gällt Projekt 1 Acksjön och Projekt 2 Värmullen. Informationen finns på hemsidan www.klaralvensvattenrad.se.*
2. Under perioden fram till 2021 ska vattenrådet arbeta med 10 projekt vilka redovisas här.
 - **Projekt 1 Acksjön**

Vattenrådet ska fortsätta ha ett informationsansvar under en tid framgent efter genomförandet av den åtgärdsplan vi tidigare upprättat. Uppföljning sker i samverkan med Fortum Sverige, Länsstyrelsen Värmland, Kalkningsförbundet, FVOF och Hagfors kommun. Vattenrådet ansvar är att förmedla uppföljningsresultaten till allmänhet. Genomförandet var klart 2018 och systemet har nu god ekologisk status!

Uppföljning: *Elfiske har skett med mycket gott resultat. Vi har satt upp en skylt ute vid båthuset som förklarar varför stränderna är så kala och berättar om syftet med damnutrivningen. Vi har sammanställt rapport t.o.m. 2020, som men inte kunnat träffa lokalbefolkningen år 2020.*
 - **Projekt 2 Värmullen (Hagfors)**

Framtagande av lokal åtgärdsplan för Värmullen var klar 2019. Genomförandet pågår.

Uppföljning: *Vattenrådet är huvudman för nytt projekt som fått bidrag från vattenmyndighetens anslag för näringsbelastning. Styrgruppen består av kommunen Uddeholms AB samt vattenrådet. Projektet har fått förlängning tom 30 nov 2021. Vattenrådets roll är att genomföra och utvärdera tätare provtagningar för att se effekterna av Fortums tester med genomsläpp genom sjön, vilket vi genomfört vid 13 olika tillfällen under året. Omfattande delrapporter finns (arbetsmaterial).*
 - **Projekt 3 Upplunden med tillflöden Klamma älv och Ögsjöälven (Hagfors)**

Genomförandet av åtgärdsplanen sker nu. Vi är framme vid den sista etappen. Ännu har systemet otillfredställande status p.g.a. bedömning för fisk.

Uppföljning: *Fas 3 (sista fasen) är utplantering av ögonpunktad klarälvöring, vilket skett i två omgångar. Trots arbetet med utrivning av dammar har systemet fått sämre bedömning nu än tidigare cykel vilket är obegripligt. Status för fisk är otillfredställande (elfisket som vi lät göra innan åtgärdsplanen visade ingen öring) – vilket är anledningen till att vi har återetablerat öringstammen. En ansökan om utsättning lämnades in i dec 2019 vilken inte har hanterats av länsstyrelsen än. Två omgångar med steriliserad ögonpunktad rom har satts i älven, vilket olyckligtvis skedde utan tillstånd. Vi har därför fått pausa den sista utsättningen.*
 - **Projekt 4 Tångån-Blysjön (Forshaga-Karlstad)**

Vattenrådet tog fram en åtgärdsplan som beslutades i maj 2017 på ett välbesökt öppet möte i Östra Deje. Genomförande sker som ett LOVA projekt 2018-höst 2021 under Kalkningsförbundets huvudmannaskap. Forshaga kommun står för projektledning.

Uppföljning: *Vi arbetar i ett projekt för att åtgärda de problem som vi identifierat tidigare i den åtgärdsplan vi tagit fram. Projektet blev kraftigt försenat på grund av den omorganisation som den största markägaren, nuvarande Stora Enso Skog genomfört under 2018–2019. Sedan kom Corona, så vi har inte kunnat träffa de nyanställda ekologerna som hanterar Storas markinnehav. Under hösten 2020 fick vi förlängning fram till nov 2021. Storas ekolog har träffat markägaren på Solberg där de delar marken och har även besökt aktuella områden – så nu är projektet igång, bra möten nu i jan 2021 och vi hoppas vi kan mötas ute i fält igen. Förfrågan inmätning inför våtmarkernas utformning mm är ute*

- **Projekt 5 Halgån (Hagfors, Torsby, Malung)**
Vår avsikt är att ta fram en lokal åtgärdsplan för systemet när kraftverket blir lagligförklarad. Projektet avvaktar processen med lagligförklaringen som kommer att ske 2026. **Uppföljning:** Koll några tillfällen, allt infomaterial ute vid Brattfallet och Halgåleden är fortfarande i bra skick och platsen var mycket välbesökt främst av lokalbefolkningen coronaåret 2020. Kraftverket är i gång och det sker vid höga flöden ett stort "spill" på fel ställe, dvs nedanför fallet.
- **Projekt 6 Musåsystemet (Hagfors)**
En lokal åtgärdsplan togs fram 2019. **Uppföljning:** Åtgärdsplanen håller sakta på att genomföras, Stora Enso har anmält till länsstyrelsen att man vill åtgärda de felaktigt lagda trummorna vid Virtjärnarna och söker nu Transportstyrelsens bidrag för detta. (feb 2021). Vattenrådet har beviljats LOVA-medel för biotopåtgärder i del av Musån, 100 000 kr där vi medfinansierar med 20 000 kr. 2021 sker elfiske, 2022 utförs biotopvårdåtgärderna.
- **Projekt 7 Mansån-Rannån (Sunne-Munkfors)**
Vi har i vår arbetsplan förslag på att vi ska arbeta fram en lokal åtgärdsplan för systemet. **Uppföljning:** Dammen vid Ransbergs stiftsgård lagligförklarades av Mark- och miljödomstolen med motivering "gammal hävd" vilket länsstyrelsen överklagat. MÖD avslag överklagan sent i dec. Vi avvaktar nu Munkfors kommuns intresse att delta i ett projekt för att göra en lokal åtgärdsplan för systemet, kan bli aktuellt 2022.
- **Projekt 8 Fämtan (Torsby, Malung),**
Stämman har prioriterat att ta fram en lokal åtgärdsplan över Fämtanssystemet, i Torsby kommun vilket även berör Dalarnas län. **Uppföljning:** Vi har 2020 fått medel för att ta fram en lokal åtgärdsplan för systemet, ska vara klart 2021. Detta är det projekt vi fokuserat på under 2020. Torsby kommun har stått för projektledning vilket inneburit inventering, främst i biflöden och hittat tidigare två artificiella vandringshinder. Vi har låtit elfiska 11 lokaler i biflöden. Vi har sammanställt förslag på åtgärdsprogram – tre delar - som vi nu vill ha dialog kring med myndigheten. Det gäller främst hur vi bäst kan hantera vandringshindren.
- **Projekt 9 Svartån.** Delar av Svartåns nedre lopp är naturreservat. Här finns två vandringshinder. Uppströms finns ytterligare fyra dammar. Ingen av dessa dammar har idag någon kraftnytta. 2019 har den klagan på staten som vattenrättsinnehavaren framfört avgjorts, till innehavarens nackdel. Tidigare har vattenrådet sammanställt en rapport om problematiken i samråd med de berörda. Stämman beslöt 2017 att fortsätta projektet som ett dialogprojekt för att försöka komma fram till bra åtgärder. Vi vill ha ett sonderande möte där vattenrådet får framlägga läget för länsstyrelsen. Syftet är att få klarhet i statens inställning till de åtgärder som behöver genomföras. **Uppföljning:** Ännu inget möte, då länsstyrelsens personal inte kunnat prioritera detta. (samma text kvarstår som vi skrev 2020 års rapportering) Under 2020 har Sportfiskarna biotopinventerat sträckan upp till Bosjön och har förslag på hur vandringshindren ska åtgärdas och söker bidrag för detta.
- **Projekt 10 Tjärnsälvens vattensystem (Hagfors-Karlstad-Forshaga)**
Målsättning är att ta fram en lokal åtgärdsplan över Tjärnsälvens avrinningsområde, som är ett stort system med både kraftverk och höga naturvärden. **Uppföljning:** Systemet har under 2019 inventeras inför kommande arbete. LOVA-ansökan avslogs, och 2020 lämnade vi in en ny, och söker ett två-årigt projekt där vi även söker projektledning för detta omfattande arbete. Vi fick inte godkänt, utan denna ansökan måste kompletteras, vilket sker 2021
- **Projekt 11 Likan (Torsby kommun)**
2020 arbetade vi fram en LOVA-ansökan för att få göra en lokal åtgärdsplan över detta fina system, vilket beviljades och arbetet kommer att ske under ledning av Anders Nillgård, Torsby kommun under 2021.

3. Klarälvens vattenråd ska initiera och driva på de mindre åtgärder på en lista som har tillsänds varje kommun. *Inget större arbete har skett kring detta.*
4. Vattenrådet ska vara delaktig i dialogen med kalkningsförbundet vid ändring av kalkningsplanerna. *Ännu ingen bra arbetsrutin för detta, även om kontakter har hållits. En översyn håller på att ske av länsstyrelsen, vilket vi hoppas få vara delaktiga i.*

Ekonomisk redovisning

Intäkter	Kr
Medlemsavgifter	0 kr
Samverkansbidraget	60 000 kr
Bidrag till projekt 8, Lokal åtgärdsplan Fämtan	161 250 kr
Bidrag till projekt 2, Värmullen övervakning	75 000 kr
Summa intäkter	296 250 kr
Utgifter	
Lönekostnader	0 kr
Reseersättning till VR-medlemmar för arbete/möten	-1 249 kr
Administrativa kostnader, bank, WEBB, kontorsmaterial	-12 638 kr
Kostnader för möten	-4 455 kr
Projektspecifika utgifter	
<i>Projekt 1 Acksjön</i>	<i>-189 kr</i>
<i>Projekt 2 Värmullen</i>	<i>-77 650 kr</i>
<i>Projekt 3 Upplunden/Klamma</i>	<i>-19 205 kr</i>
<i>Projekt 4 Blysjön</i>	<i>-24 000 kr</i>
<i>Projekt 5 Halgån</i>	<i>0 kr</i>
<i>Projekt 6 Musån (se även under redovisning av projektet, sid 6)</i>	<i>-482 kr</i>
<i>Projekt 7 Ranån</i>	<i>0 kr</i>
<i>Projekt 8 Fämtan</i>	<i>-160 879 kr</i>
<i>Projekt 9 Svartån</i>	<i>0 kr</i>
<i>Projekt 10 Tjärn</i>	<i>0 kr</i>
Summa kostnader	-300 747 kr
Justerad kostnad (upplupen kostnad 2019)	-281 997 kr
Årets rörelseresultat	14 253 kr
IB 2020-01-01	858 kr
UB 2020-12-31 (Summa eget kapital vid årets slut, kassa)	15 111 kr

Revision har skett av våra revisorer. Intyg finns. Verksamhetsberättelsen godkänd av Styrelsen den 2021-03-03 § 8